

LIGITA PAEGLE

visas
sēdvietas
izpirktas

STĀSTI

821.174-3

Pa 060

Arņa Kilbloka vāka dizains

Vāka attēlu autors – **Toms Kalninskis**

Ligita Paegle

VISAS SĒDVIETAS IZPIRKTAS

Apgāda vadītāja *Vija Kilbloka*

Projekta vadītāja *Bārbala Simsons*

Redaktore *Daina Grūbe*

Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,

Rīgā, LV-1010. Red. nr. L-3924.

Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Ligita Paegle, 2019

© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2019

ISBN 978-9934-0-8036-4

ĪPAŠAIS CILVĒKS

Neviens šim savādajam radījumam nebija īsti pievērsis uzmanību. Viņš izskatījās tik neuzkrītošs – maza auguma, tieviņš, taukainiem, atpakaļ atglaustiem matiem un sažuvušu ādu. Vēca bija šī āda. Gan tā, kas uz sejas, gan tā, no kuras bija darināta viņa brūnā vējjaka. Viņš izskatījās pēc saulē kaltētas ķirzakas. Aptuveni tā viņu uzlūkoja ekskursanti, kas tikai tagad bija piefiksējuši šāda cilvēka klātbūtni, jo autobusā neviens viņu ievērojis nebija. Simt divdesmit kilometrus viņi bija veduši sev līdzī šo nemanāmo figūru, un nu viņš stāvēja pulciņa vidū un visi, visi uz viņu skatījās. Jo viņš teicās redzējis pils spoku. Burtiski tikko, pirms piecām minūtēm, viņš apstiprināja. Pils gide spīdošām acīm skandināja, ka šim cilvēkam ir saasinātas maņas. Zaļo dāmu neviens nebija redzējis jau gadus četrpadsmit, kopš viņas dēļ bija pagībusi apkopēja. Gides tuklās rokas trīcēja un balsi varēja just tādu kā noilgošanos un alku papildījumu.

Arī Ķirzaka izskatījās visnotaļ apmierināts. Viņš cilāja cigareti, ik pa laikam noklepojās un

aizsprauda pusgaros matus aiz ausīm. Jaunas un jaunas sejas ar brillēm, bārdām, kārpām, vasarai-bumiem, deguna pīrsingiem, pigmentācijas plankumiem un tā tālāk skatījās viņam virsū un jautāja vienu un to pašu.

– Es, neko ļaunu nenojauzdams, gāju pa veco korpusu... – Ķirzaka nepaguris atkal un atkal čiepstēja smalkā balstiņā.

– Neremontēto, – brangā pils gide aši iestarpināja.

– ... Ar acs kaktiņu ieskatījos šitajā te, nu, spogulī un ieraudzīju tādu kā sievišķi garā, zilā kleitā... – Klausītāji noelsās un sačukstējās. Gaisā slējās izstieptas rokas ar telefoniem.

– Zaļā kleitā. Zaļā. – Gide papliķēja mazajam vīrelim pa plecu. – Šo toni mēdz noturēt par zilu, tomēr tas skaitās zaļš. – Viņa uzsvēra pēdējo vārdu un pārlaida klātesošajiem zinātājas skatienu. – Un skaista tā dāma, vai ne?

– Atklāti sakot, nepaspēju samanīt ne ģīmi, ne figūru. – Ķirzaka likās tāds vainīgs.

– Tas nekas, tas nekas. – Gide, uzlūkojot mazo vīreli, izskatījās pēc mātes, kas priecājas par bērna pirmajiem soļiem. – Es domāju, pēc tādiem pārdzīvojumiem jebkurš būtu apjucis.

Līdzbraucēji, kas beidzot bija atklājuši, kas ar viņiem braucis kopā, izrādīja neviltotu skaudību. “Kāpēc tas nebiju es, kurš redzēja spoku?” tie

sašutumā sūdzējās cits citam. “Ak, laimīgais!” viņi noelsās.

Visi gribēja būt Ķirzakas vietā. Tie izvilka savus jutīgos telefonus un nejutīgās kameras, lai lepni apstātos blakus šai aizsaules antenai – cilvēkam, kurš bija tik īpašs, ka pat augstdzimusi jumprava, savus četrsimt gadus veca, bija izvēlējusies šo pēc skata necilo vīreli kā mediju, kam atrādīties un atgādināt par sevi.

Galū galā bija ārkārtīgi svarīgi, lai pils vadība neaizmirstu, ka pili joprojām tāda mitinās, un ekskursiju vadītāja par šādu vēstījumu apgaroti priecājās. Viņa jau sen kāroja atsvaidzināt apskates objekta aprakstu ar kādu modernāku detaļu. Glāstīdama nabaga tūristiņu, kurš bija piedzīvojis nejaušu spiritisma epizodi, viņa domās jau formulēja jauno leģendu. Viegli notrīsēja gides iekšas, kad iešāvās prātā, ka to varētu stāstīt tieši pie TĀ spoguļa vecajā, absolūti neskartajā, neremontētajā ļoti, ļoti senajā korpusā, kur viss ir autentiski autentisks. Bet viņa nedomāja par to, kā jutās nabaga Zaļā dāma, kuras patiesie motīvi, nolemjot pēc ilgiem laikiem parēgoties, varbūt bija tādi, lai viņu beidzot liktu mierā tie zemnieku pūļi, kas augām dienām neaicināti vazājās pa viņas namu.

Ķirzaka stāvēja pulciņa vidū. Nezin no kurienes viņam rokās bija parādījusies alus pudele, bet neviens neiebilda, lai arī pirms tam izbrauciena

kuratore jau autobusā bija piekodinājusi, ka nekādu dzeršanu necietīs. Tagad viņa smaidīja pielaidīgi un samiernieciski. Runājamā Ķirzakam bija daudz, jautājumu arvien vairāk, atbildes arvien izvērstākas. Atmiņa uzlabojās. Viņš sāka atcerēties kleitas un matu sakārtojuma detaļas, un tas viss ideāli saskanēja ar gides ekspektācijām. Visi saprata, ka alus šai gadījumā lietojams attaisnojšu iemeslu dēļ. Ne jau katru dienu gadījās kas tāds, un rīkle no tik lielas runāšanas arī kļuva sausa.

Par tuvējā jūras muzeja apmeklējumu visi piepeši bija aizmirsuši. Vien kuratore ik pa laikam mēģināja par to atgādināt, bet nespēja izspraukties cauri garo cilvēku pūlim, jo pati bija tikpat maza kā Ķirzaka kungs, taču šobrīd sava statusa dēļ Ķirzaka, protams, skaitījās garāks.

Ķirzaka ieminējās, ka viņu māc izsalkums, un ekskursantu pūlis steidzīgi notrīsēja piekrītošos ņurdienos. Uz kost varētu. Gide momentā iedomājās, ka tepat tuvumā ir krogs, kur var paēst “garšīgi un nedārgi”. Viņi devās turp, gide – vienu roku uzlikusi Ķirzakam uz pleca, it kā viņu stumdama, pulciņš sekotāju – no aizmugures. Abiem galvenajiem gājējiem pa priekšu atmuguriski tecīņiem virzījās bārdains vīrietis ar telefonu rokā. Viņš visu fotografēja un filmēja, un feisbukā jau bija publicēts video, kurā Ķirzaka stāsta pārdzīvoto,

un tas tika šērots ģeometriskā progresijā. Ik pa laikam šai procesijai garām uzmanīgi pabrauca kāds auto, un daži pat uzpīpināja.

Ķirzaka turējās stalti, sasprēgājušajā ādas jakā iztaisnojis plecus. Viņš čiepstēja kaut ko par to, ka reiz spēlējis basģitāru rokgrupā, par kuru neviens neko nebija dzirdējis, jo tā bija izjukusi jau pirms sešiem gadiem. Kaut kur jūtūbē, viņš uzstājīgi skaidroja, atrodams koncerta ieraksts no festivāla, un piecdesmit trešajā sekundē esot redzams Ķirzakas tuvplāns, un izskatoties viņš tur uz mata tāpat kā šobrīd, jo ārējais tēls viņam nemainīgs. Jā, jā, un tomēr – vai spoks kaut ko teica? Varbūt tas mazliet levitēja? Kāds bija tā agregātstāvoklis – gāzveida vai plazmas? Un vispār paldies Dievam, ka Ķirzakam nav nekādu sirds un asinsvadu saslimšanu. Visādi taču varēja beigties, un tad jau būtu “škandāls” pa visu valsti un televīziju. Viņi kratīja galvu, piedāvāja cits citam piesmēķēt un sāka spriest, vai šādā lauku krogā pieejama arī normāla kafija un bezglutēna pīrādziņi.

Tā nu visi iebira krogā, un viesmīle, jau pa logu ieraudzījusi tuvojošos ļautiņu cunami, pārtrauca privāto sarunu pa telefonu un apjukumā piekārtāja matu sprādzītes un gaišbrūno lina priekšautu.

Viss ekskursantu bars, vismaz trīsdesmit izsalukušu kuņģu, sasēdās pie garajiem ozolkoka galdiem. Ķirzaka, protams, kopā ar gidu, fotogrāfu

un citiem ātrākajiem. Visiem bija nauda, un visi bija šo vienas dienas ekskursiju laimējuši ātro kredītu lojālo klientu loterijā, tikai par to nerunāja.

Çirzaka smaidīja galda galā. Kāds teica – bet viņš neatcerējās, kurš, – ka uzsauks viņam pusdienas. Lai tikai izvēloties, ko sirds kāro. Çirzaka cilāja alus kausu un priecājās par spožo nākotni, ko solīja gide, kura turklāt vēl bija novada kultūras nama direktore un domes deputāte, kā arī tautas deju ansambļa vadītāja. Çirzaku gaidīja saspringts grafiks: Baroka tērpu muzeja pārzine būs jāpakonsultē par mežģiņu rakstu Zaļās jumpravas tērpa manšetēs, pēc tam sagaidāma intervija novada radio, un vēl, ja izdosies, Çirzaku varētu izmantot kādā no šova “Pareģo ar zvaigzni” sērijām. Çirzaka no sajūsmas apšļakstīja roku ar lipīgo dzērienu. Viņš iedomājās sevi televīzijā starp slavenībām, kas ekstrasensu vadībā iemēģina roku gaišredzībā. Starp zvaigznēm taču ir arī pa kādam mūziķim, Çirzaka tīksmi domāja. Turpmākais jau notiks pats no sevis... Viņš sapņoja, šis medijs ar saasinātajām maņām, kā gide bija izteikusies. “Ak, paldies tev, es atvainojos, nezinu, kāds ir tavs īstais vārds, Zaļā dāma. Tu taču esi viena varena beibe, ka šādi mani aplaimoji.” Çirzakas acis bija stiklainas un sastingušas, it kā viņu būtu apstrādājis taksidermists.